

Румъния – България

Проект „Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности“ е съфинансиран от Европейския съюз от Европейския фонд за регионално развитие, чрез програмата INTERREG VI-A Румъния-България

ГЕНЕРИРАНЕ НА ПРОЕКТНАТА ИДЕЯ

Откъде започва всеки проект? Идеята за проект възниква с желанието за промяна, задоволяването на потребност, разрешаването на реален проблем, създаването на нов продукт или иновативна услуга.

Проблемът е свързан с неблагоприятно събитие, той представлява разлика между желаната и съществуващата ситуация. Желаната ситуация е това, към което се стремим или което искаме да променим - например по-добро здраве, нова работа, обществено положение или финансово състояние. Съществуващата ситуация е текущото състояние или неблагоприятните обстоятелства, в които се намираме в момента. Разликата между желаната и съществуващата ситуация ни мотивира да работим за решаването на проблемите и постигането на по-добри резултати.

С други думи, проблемите възникват тогава, когато са налице пречки или несъответствия между текущото състояние и желаното състояние. Те са пречки или ситуации, които ни затрудняват в постигането на желания резултат или задоволяването на потребностите ни.

Проблемите изискват действия или решения за тяхното преодоляване и постигнато по-добро състояние. За да се намери решение на проблема, често е необходимо анализиране на ситуацията, избиране на подходящи стратегии и прилагане на действия, които да доведат до желания изход.

Потребността е основна човешка необходимост, която е важна за нашето физическо и емоционално благополучие. Американският изследовател Ейбрахам Маслоу, известен още като създателят на „пирамидата на потребностите“, групира потребностите в пирамидална структура, като на най-ниското ниво поставя физиологичните потребности (вода, въздух, храна), следвани от потребностите за сигурност (лична сигурност, работа, ресурси, здраве, подслон). По-горе в йерархията поставя потребността за принадлежност (приятелство, семейство, връзка, социални връзки), на следващото по-високо ниво увереността (уважение, самочувствие, статус, припознаване, сила, свобода) и на последното ниво, на върха на пирамидата потребността от

самоусъвършенстване (духовност, постижения, учене, желание да сме повече от това, което сме).¹

С други думи потребностите са това, което ни мотивира, докато проблемите са ситуациите или пречките, които трябва да преодолеем, за да задоволим тези потребности.

Началото на един проект се поставя с генерирането на проектната идея, която се поражда заради нуждата от преодоляването на реален и осъзнат проблем. За да генерираме проектната идея, първо трябва да направим анализ на проблема. Анализът на проблема помага при идентифицирането на негативните страни на съществуващата ситуация и установява причинно-следствените връзки между наличните проблеми. Правилното идентифициране на проблема и причините за неговото възникване дава възможност да се формулират адекватни решения във вид на цели, мерки, действия, чрез които да се отстранят причините за проблема.

Анализът започва с идентифициране на причините, които са довели до възникването на проблема и последиците от неговото възникване. Това се прави чрез съставяне на т.нар. „дърво на проблемите“, което ни помага да формулираме целите на проекта. Този процес се осъществява в консултация със заинтересованите от проекта страни, когато е приложимо.

Дървото на проблемите, според Весели, е „универсална евристика за идентифициране, приоритизиране и визуализиране на проблемите. То представлява схема на причините (факторите) за проблема и ефектите (последичите) от него. Като всяко едно дърво, дървото на проблемите има „стъбло“, „корени“ и „клони“.“ Стъблото представлява същинският проблем, той е източникът на всички отрицателни последици. Неговите корени са причините, които са довели до възникването на проблема, а клоните са ефектите от проблема.² Всеки клон представлява конкретен ефект (негативна последица), който може да се раздели и на по-малки компоненти.

Дървото на проблемите (или наричано още „дърво на причините“) е мощен аналитичен инструмент, който се използва за идентифициране на проблемите, пред които сме изправени, и описание на причините и последиците от него.

Ето един пример как може да изглежда дървото на проблемите:

Централен проблем: Намалена продуктивност на служителите

¹ Sf. A.H. Maslow, [A Theory of Human Motivation](#), Psychological Review 50 (4) (1943), pp 370-96.

² Veselý, Arnošt. Problem Tree: A Problem Structuring Heuristic. Central European Journal of Public Policy, 2008, p. 70, [\(PDF\) Problem Tree: A Problem Structuring Heuristic \(researchgate.net\)](#), [last visited on 2 June 2023]

Причина 1: Ограничени технически и финансови ресурси

Причина 2: Лошо управление, неясни цели и очаквания, липса на открита комуникация

Причина 3: Липса на признание и награди за постижения, монотонна и безинтересна работа

Причина 4: Липса на възможности за професионално обучение

Ефект 1: Намалена производителност и ефективност на служителите

Ефект 2: По-слаби резултати и по-ниски постижения в работата

Ефект 3: Недоволство и загуба на мотивацията сред персонала

Ефект 4: Некачествено изпълнение на задачите поради недостиг на необходимите знания и умения за изпълнение на задачите

Този пример илюстрира основните причини за намалената продуктивност и ефективност на служителите в една организация.

Дървото на проблемите свързва причините с последиците, което е от съществено значение при анализа и планирането на проекта. Така се фокусираме върху основните причини, което позволява разработването на ефективни стратегии за намаляване на тяхното въздействие, осигурявайки по-ефективно и целенасочено решение.

Инициатива за трансгранично обучение и ангажираност на религиозни общности

Фондация за регионално развитие

Дата на публикуване: 07.01.2026

„Съдържанието на този материал не представя непременно официалната позиция на Европейския съюз“